

**Konferencja naukowo-konserwatorska
pt. „Pozostałości Stalagu 318/VIII F (344)
Lamsdorf na tle problemów badań, ochrony
i zagospodarowania materialnych śladów
niemieckich obozów i więzień w Polsce”,
Łambinowice, 18 listopada 2016 r.**

18 listopada 2016 r. w Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu (dalej: CMJW w Łambinowicach-Opolu) zorganizowana została konferencja naukowo-konserwatorska pt. „Pozostałości Stalagu 318/VIII F (344) Lamsdorf na tle problemów badań, ochrony i zagospodarowania materialnych śladów niemieckich obozów i więzień w Polsce”. Adresowana była do szerokiego grona specjalistów: konserwatorów, architektów, archeologów oraz osób i instytucji opiekujących się relikdami po niemieckich obozach i więzieniach.

Konferencję otworzyły, a następnie powitały uczestników dyrektor CMJW w Łambinowicach-Opolu, dr Violetta Rezler-Wasielewska oraz Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków, Iwona Solisz, która także przewodniczyła obradom. Dyrektor Rezler-Wasielewska wyjaśniła, na czym – z perspektywy muzeum – polegają problemy i zagrożenia związane z opieką nad relikdami Stalagu 318/VIII F (344) Lamsdorf, zaprezentowała także historię obozu oraz jego infrastruktury. Następnie Adam Marek, który wraz z prof. dr. Jerzym Jasieńko opracował program konserwatorski dla pozostałości Stalagu 318/VIII F (344) Lamsdorf, przedstawił zebrany perspektywę konserwatorską z opisem stanu zachowania tego obiektu oraz programem prac budowlano-konserwatorskich w obrębie pozostałości stalagu. W ten sposób po raz pierwszy zaprezentowany został plan kompleksowej opieki nad tymi poobozowymi relikdami. Ta część konferencji zakończyła się zwiedzaniem przez uczestników terenów poobozowych i jenieckich cmentarzy.

W drugiej części konferencji uczestnicy wysłuchali dyrektora Muzeum Gross Rosen w Rogoźnicy, Janusza Barszcza, który omówił przebieg prac

konserwatorskich i rekonstrukcyjnych przy reliktach KL Gross Rosen, a także problemy i przeszkody, na jakie natknęło się muzeum, przystępując do nich. Następny prelegent, którym był dyrektor Piotr Tarnowski omówił z kolei pomysł kierowanego przez siebie Muzeum w Sztutowie na uchronienie od zniszczenia ruin szklarni KL Stutthof, zapoznał uczestników konferencji z przebiegiem prac konserwatorskich oraz skalą problemów, na jakie konserwatorzy natknęli się już po przystąpieniu do prac, a także sposobami ich rozwiązania. Konserwator Maria Urban-Dąbek zaprezentowała plan oraz proces konserwacji drewnianych obiektów dawnego obozu KL Auschwitz-Birkenau, skupiając się na zastosowanych metodach i użytych środkach. Następny prelegent, dr Paweł Karaszkievicz zrelacjonował przebieg badania zabezpieczania antykorozyjnego oraz oczyszczania elementów metalowych, które pod jego kierownictwem były przeprowadzone w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau. Istotą tych badań było sprawdzenie, w jaki sposób zareaguje konkretny rodzaj metalu ekspozowany w dzisiejszych warunkach i środowisku atmosferycznym Oświęcimia, po oczyszczeniu i zabezpieczeniu go różnymi środkami konserwującymi. Wystąpienie kierownik Muzeum Więzienia Pawiak, Joanny Gierczyńskiej, poświęcone było już natomiast problemom konserwatorskim, dotyczącym powojennego upamiętnienia na terenie muzeum. Przedstawiła ona proces, który doprowadził do odnowienia i konserwacji muru ogradzającego Miejsce Pamięci Narodowej na Pawiaku, powstałego po zakończeniu II wojny światowej i będącego formą upamiętnienia. W ostatnim wystąpieniu archeolog Wojciech Mazurek podkreślił konieczność współpracy konserwatorów z archeologami, od których powinien rozpocząć się proces konserwacji. Swą tezę poparł relacją z przebiegu prac archeologicznych na terenie dawnego niemieckiego obozu zagłady w Sobiborze.

Spotkanie zakończyła dyskusja nad kierunkami prac konserwatorskich i przyszłością obozowych relikatów. Konferencja spełniła swoje zadanie, a uczestnicy wyrazili potrzebę organizacji cyklicznych spotkań, podczas których wymiana doświadczeń i wspólne szukanie rozwiązań istniejących problemów pozwoli instytucjom odpowiedzialnym za opiekę nad miejscami pamięci narodowej lepiej wywiązywać się z powierzonej im roli.

Beata Madej